

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

Puente, Luis de la

Coloniæ Agrippinæ, 1625

§. 2. Mirabilia veteris legis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39652

lumentis vnitatem : separaudo pretiosum eius à vili , & spirituale à carnali?

4.

Quid autem de ijs, quæ DEVS tertio die fecit, dicemus, in quo partem aridæ terræ in plantarum multitudinem conuertit, ad viuentium alimentum? Et eodem die formauit Dominus DEVS in ipsa terra paradysum voluptatis, in quo creaturus erat hominem: cuius terræ particulam conuertit in arborem vitæ, quæ in medio erat paradisi, vt fructus eius immortalẽ homini vitam impartiretur. Quid ergo mirum erit, si magnus idem DEVS substantiam panis in hanc vitæ arborem, Christum IESVM, conuertat: vt sit nutrimentum & aterna vita comedentis? non erat rationi consonum, quod Ecclesia paradysus careret sua arbore vitæ, ad suorum filiorum alimentum ac delicias; nec impossibile erat, alimentum corporale, & ordinarium hominum, panem scilicet, conuerti prodigiosè in arborem vitæ, quæ nutrimentum esset spirituale, & ordinarium iustorum.

5. Sacramentum est Arbor Vitæ.

5.

g gen. 1. 20.

24.

h Cep. 2. 7.

21.

Lib. 4. de Sacram. c. 4.
S. Thom. 3.
p. 9. 75. a. 8.

Homil. de Prodi. Iuda.

i Gene. 1. 28.

Ex elemẽtis format

Deus cor-

pora.

SED vltius adhuc Dei Omnipotentia progreditur in his naturalibus conuersionibus. Nam solo suo verbo partem *aquarum* conuertit in *pisces & aues*; partem verò *terra* in varia terrestria *animalia*; & ex parte aliqua *limi* formauit corpus *Adami*, & *inspirauit in faciem eius spiritaculum vitæ*: ex cuius *costa edificauit* corpus *Euæ*: quis igitur negauerit posse Deum, vt Sanctus Ambrosius ait, ex eo quod panis erat, facere corpus Christi? si enim verbum Dei potuit facere in momento, quod semina in multis mensibus & annis faciunt, & ex terra particula, aut aqua absque semine formare potuit perfectissima corpora: etiam nunc poterit panem in perfectissimum Saluatoris corpus conuertere: non quod tunc primum esse incipiat, quod non erat, sed quod substantiæ panis succedat sub eius accidentibus. Et, vt ait Sanctus Chrysostomus, quemadmodum verbum illud, quod in principio mundi dixit DEVS: *increscite & multiplicabimini, & replete terram*; semel tantum ab ipso Deo prolatum, suum hucusque retinet effectum, concurrente naturâ ad rerum omnium generationem: Ita etiã verbũ illud CHRISTI Domini: *Hoc est corpus meum*; quãuis semel tantum ab ipso prolatum, in hodiernum vsque diem, & ad finem vsque mundi Ecclesiam replet diuino hoc Sacrificio & Sacramento; accedente tamen Sacerdotis consecratione, qua verbum illud Christi in eius virtute repetit.

§. 2. Mirabilia veteris Legis.

PERGAMVS ad mirabilia & stupenda Legis veteris, ex quibus valdè credibile fiet, quod Noua de hoc diuino Sacramento testatur.

Quo

Quod Sanctus Cyrillus Alexandrinus grauissimis his verbis prosequitur. Animus malignus quæcunque non intelligit, statim tanquam friuola, falsa- que per arrogantiam eiecit; nulli cedens, nec aliquid supra ipsum esse existi- mans: quæies Iudæos fuisse cõperiemus. Nam cum oporteret eos, qui diui- nam virtutem Saluatoris ac potestatem, signorum miraculo perceperant, sermonem eius libenter suscipere: & si qua difficilia videbantur, eorum so- lutionem quærere: contra omnino faciunt. Et a *quomodo potest hic carnem su- am nobis dare*: de Deo non sine magna impietate conclamant, nec in mente venit: nihil esse impossibile apud Deum. Nam cum b *animales* essent (vt ait Paulus *spiritalia* intelligere nõ poterant: Sed fatuitas quædam, tam magnũ sibi videtur mysterium: sed nos magnum, quæso, à peccatis aliorum profe- ctum faciamus, & firmam fidem mysterijs adhibentes, nunquam in tã sub- limibus rebus illud, *Quomodo*, aut cogitemus, aut proferamus. Iudaicum e- nim hoc verbum est, extremi supplicij causa. Idem Nicodemus etiam cum diceret. c *Quomodo hæc fieri possunt?* merito audiuit. *Tu es Magister in Israel, & hæc ignoras?* aliorum igitur vt diximus, culpa perdocti, cum Deus operetur, non quæramus *Quomodo*, sed operis sui viam atque scientiam illi soli conce- damus. Ita profectò nos affici per Prophetam Isaiam Dominus ipse hor- tatur. d *Non enim sunt consilia mea,* inquit, *vt consilia vestra, nec sicut via vestra, via mea sunt, dicit Dominus: sed sicut exaltatur cælum à terra, sic exal- tate sunt via mea à viis vestris, & cogitationes mea à cogitationibus vestris.* Qui autem sapientia & virtute aded excellit: *quomodo* non operabitur ita miraculosè, vt operum suorum ratio mentem nostram effugiat? Non- nõ vides, quid sapenumero mechanici faciunt? Incredibilia videntur nobis nonnunquam enarrare: sed tamen, quia similia ipsos fecisse vidi- mus: posse peragi ab ipsis facile credimus. *Quomodo* igitur summis cru- ciatibus digni non erunt, qui rerum omnium opificem Deum ita contem- nunt, vt *quomodo* in operibus suis dicere audeant? quem totius sapientia largitorem esse non ignorant: quem omnia posse Scriptura nos docuit. Si verò tu o Iudæ, *quomodo* etiam nunc clamas: hanc tuam imperitiam ego quoque sequutus, libenter *quomodo* ex Ægypto exiisti, rogabo; quomo- do in serpentem Mosaica fuit virga conuersa? quomodo lepra manus af- fecta, vno momento temporis, in pristinum statum restituta iterum fuit? quomodo in naturam sanguinis aquæ transierunt? quomodo patres tui per media maria, vt per aridam effugerunt? quomodo per linguam ama- ritudinis aquarum in dulcedinem recidit? quomodo elapide fontes aqua- rum fluebant? quomodo stetit Iordanis? quomodo solo clamore inexpug- nabilis Iericho cecidit? Innumerabilia sunt in quibus si *Quomodo* qua- ris, vniuersam euertere tibi Scripturam necesse erit; Prophetarum

Lib 4. in

Ioan. c. 13.

cc

cc

cc

cc

a Ioan. 6. 5. 3.

cc

cc

cc

b 1. Cor. 2.

14.

Quomodo?

Verbum

Iudaicum

cc

c Ioan. 3.

9. 10.

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

Miracula

V. T. sta-

nent.

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

cc

doctrinam, & ipsius Moyſis ſcripta contemne, aut conſtere omnipotentiam Dei, qui potuit illa facere, quia voluit. Quare credidiſſe Chriſto potiùs oportuit: & ſi quid arduum videbatur, ab eo humiliter petere, quàm veluti remulentos exclamare: *quomodo poteſt hic no bis carnem ſnam dare . . d manducandum?* Non itaque amplius hoc dic aſ: ſed demifſe ſupplica; id vt velit tibi declarare, ſubijciens tuum iudicium eius dictis. Hæc ferè Sanctus Cyrillus.

*Lib 4 de
Sacram. c. 4.
c. 5. de
ijs qui my-
ſterij in-
ſtantur.
Manna.*

a 1. Cor. 10. 3

*Vmbra
ſugat veri-
tas.*

*In Marc. 14
Matth. . 6.
Ioa. 6.
Idem Da.
maſ. injeri-
us cisandus*

E A D E M proſequitur Sanctus Ambroſius, plura alia miracula addens à Cyrillo prædictis, ad cuius imitationem licet etiam interrogare. Quomodo Manna deſcendebat quotidie de cælo mane, præcedente rore ad inſtar pruina? Quomodo Sol iſtud diſſolvebat in pœnâ negligentium: quod tamen ignis condiebat in alimentum diligentium? Et quomodo cum omnes eandem colligebant menſuram, nihil tamen ſupererat, aut deerat ex ijs, quæ illis erant neceſſaria? Quomodo vermibus ſcatebat die ſequenti Sabbatho tamen non corruppebatur, quod pridie fuit collectum? Quomodo, cum vnus & idem eſſet cibus, vnamque tantùm haberet naturam, & proprium ſaporem; omnium tamen ciborum ſapores in iuſtorum delicias continebat? Si igitur omnia hæc poſſibilia fuerunt omnipotentia Dei, volentis id ita fieri, vt populo, licet ingrato, rebeli, & beneficium non agnoſcenti indulgeret: cur non ſit poſſibile eidem diuinæ Omnipotentia, quod de hoc diuino Sacramento nobis reuelauit: vt populo Chriſtiano ſingulari hoc beneficio indulgeret? Si tot magnalia potuit, voluitque facere DEVS in eo cibo, qui CHRIS TI Domini noſtri fuit figura: quanto ampliora poterit, volētque in eo cibo præſtare, quem ipſemet CHRISTVS tribuit: eſtque ipſamet veritas, quam illa figura referebat? a Patres noſtri omnes (ait Apoſtolus) *eundem eſcam ſpiritualem manducauerunt, & omnes eundem potum ſpiritualem biberunt, bibeant autem de ſpiritu ali conſequentes eos Petra, petra autem erat CHRIS T V S.* Illi manna comederunt, nos panem viuam, quem manna referebat: illi aquam bibeant de petra, nos ſanguinem bibimus de viuâ petra, quam illa ſignificabat. Non igitur porrigit nobis in hoc Sacramento purum panem, & purum vinum, quæ figura ſint corporis & ſanguinis eius: ceſſauit enim figura; ſed verum corpus & ſanguinē, per cibum illum & potum figurata. Nam vt rectè Theophylactus perpendit: non dixit Chriſtus D. N. *come dite & bibite*, hoc enim eſt corporis & ſanguinis mei figura; ſed dixit, *hoc eſt corpus meū & ſanguis meus.* Sed quoniam omnibus affert horrore quædam, ſi hu nanam carnē comedere, talemque ſanguinem bibere cogitēt, voluit ipſe Dominus carnem ſuam accidentibus panis, ſanguinē verò vini accidentibus occultare: quæ ſunt aliàs cibus & potus hominū ordinarius: vt abſque illo horrore, magno verò noſtro commodo, illū ſub ſpecie illa, &

igura

figura externa cibi ordinarij sumeremus. O sublimitatē charitatis Christi, qui, vt conuiuū ad eō diuinū nobis exhiberet, accepit ex figura, quod vtile erat relinquens, quod erat noxium. Noxium est rem absentem significare: vtile verò & commodum, rem præsentem ita occultare, vt ea frui sine horrore liceat. Stupendo enim quodam modo panis figuram cum suæ carnis veritate coniungit: vt figura quidem prouocet ad sumendum; veritas verò sumptionem reddat vtilissimam. Hæ sunt amoris adinventiones, quæ stulti mundi iudicio, stultitiæ existimantur: ignorat enim quid sit DEVM suas creaturas amare, suamque omnipotentiam in huiusmodi adinventionibus earum gratia excogitandis ostendere. Dauid (ait S. Augustinus) cum se videret in conspectu Regis Achis, extimuit valde; & vt se à morte liberaret, quia vitam suam charam habebat, finxit se insanū, immutando os suum, coram Rege, & (vt ipse Augustinus legit) *ferebatur in manibus suis*, quasi agredi tentaret, quod erat impossibile; & facere, quod stultitiam præ se ferebat. At verò bonus noster IESVS, vt nos à morte liberaret, veramque vitam nobis largiretur: præstitit reuera, quod fieri posse non videbatur: accepit enim se ipsum in manibus suis, cum panem quem in eis habebat, in suum conuertit corpus. delirium videtur esse amantis, mordere velle quem amat: quasi tentaret eū comedere. id ipsum tamē, vt Sanctus Chrysostomus ait, ingentis amoris est indicium. quos enim amamus, etiam morsu petimus, vt videamur eos velle comedere. Ideò S. Iob, ad ostendendum magnum suorum domesticorum erga se amorem, ait, consueuisse illos dicere: *quis det de carnis eius, vt saturemur*. Quod ergo Iob nō fecit, hoc fecit dulcis noster Iesus dans nobis ipsammet carnem suam in cibum, vt illa saturemur, in signū sui ingentis erga nos amoris; & eius, quem cupit, vt nos erga ipsum habeamus, oprantes eius carne saturari: vt cum Diuino eius spiritu coniungamur.

Ex his argumentum aliud non minus efficax deducitur, quam fuerint præcedentia, ad veritatem huius Diuini Sacramenti comprobendam; eosque conuincendos, qui verè DEVM amant. Vbi enim est amor, non dubitatur de effectibus, quos facit amans, quando potest vt voti sui fiat compos. Cum igitur amor, si vehemens est, cupiat si possit, eum comedere, quē amat: vt vnum & idem cum ipso fiat: quid mirum, si Christi D. amor, cuius potentia & sapientia est immensa, viam & consilium inuenerit, quo, qui ipsum amant, obtineant, quod oprant? Antiqui in figura tantum illum comedeant: quia eorum amor debilis erat: Iusti autem in lege gratiæ eundem in propria sua natura comedunt: quia eorum amor est vehemens, nec umbris, sed veritatibus saturantur. Considera (ait S. Ambrosius) vtrum sit melius, manna, an Christi caro: illud erat è cælo, hæc autem de supra cælum & Domini ipsorum cælorum. Manna erat corruptibile: at Christi corpus est

Accidentium
utilitas.

S. Augusti in
Psa 33. Con-
cio. 1. § 2.
1 Reg. 21. 13.
Collabebatur
inter
manus eorū,
& impinge-
bat in ostia
portæ, desu-
ebatque sa-
liua eius in
barbam.

Iob. 31. 31

Amor
Christi, ip-
sum vertit
in cibum.

Lib. de ijs.
qui myste-
rijs insistant.
9.

incorruptibilis & qui illud, vt oportet, gustauerit, à corruptione liber erit, Illud erat umbra, hæc est ipsa veritas. quod si umbra aded in admirationem rapit: quanto magis rapiet ipsa veritas, cuius illa erat umbra?

§. 3. *Mirabilia legis Nouæ.*

SE d omiffis Testamenti Veteris umbris, veniamus ad stupenda, quæ sunt in lege noua. quorum initium (vt idem S. Ambrosius expedit) fuit cum quadam mutatione, supra omnia, quæ in ipsa natura esse confluuerunt prodigiosissima. Nam hoc ipsum Seruatoris nostri corpus, quod est in hoc Sacramento, fuit in vtero Virginis sacratissimæ efformatum non vllius viri opera, sed virtute Spiritus S. per quam etiam in Sanctissimo hoc Sacrameto constituitur. Virgo non incredula, sed cum humilitate & prudentia Angelum interrogauit: a quomodo fiet istud. quod scilicet conceptura & paritura sim filium, quoniam virum non cognoscam: & respondit ei Angelus: Spiritus S. superueniet in te, & virtus altissimi obrumbrabit tibi. Eum in modum ait S. Ioannes Damascenus: si me interoges, quomodo panis mutetur in corpus Christi, & vinum cum aqua in eius sanguinem? respõdebo tibi: Spiritus S. obumbrat, & hæc omnia facit, supra id quod dicere, possumus aut intelligere. Si b verbo Domini caeli firmati sunt, & Spiritu oris eius omnis virtus eorum. Et ipsum Diuinum verbum volens fieri homo, accepit sibi ex purissimo ipsius virginis sanguine corpus, absque vllius viri opera: cur non poterit panẽ & vinũ in suũ corpus & sanguinẽ cõuertere? Et quẽadmodum panis, quẽ tu comedis, vinumq; q; bibis, vi naturali in corpus & sanguinẽ tuum conuertuntur, nec aliud corpus sit de nouo, extra illud, q; prius habebas. Ita panis & vinũ virtute Spiritus S. in ipsa cõsecratione cõuertuntur supernaturaliter in ipsũ corpus & sanguinẽ, q; habet ipse Saluator: quamuis modo diuerso. De quo modo si quæras quomodo sit, esseve possit, vt vnũ idemq; corpus sit in celo & in terra, & vasis eius partibus; totumq; integrũ in hostia aded parua, & in qualibet eius parte? ad id etiã respondebo. Spiritũ S. hic etiã adumbrare, suãq; omnipotentiã ostẽdere: eius. n. verbo viuũ est efficax, summeq; potens. sed, vt idẽ S. Ioan. Damasc. ait, modus est inscrutabilis. Satis itaq; tibi sit nosse: q; ibi est, nõ esse purã carnẽ, sed vnitam cum verbi æterni, & Omnipotentis Diuinitate, sicut accensus carbo est cũ igne cõiunctus. Quod si ignis aded est efficax, vt naturã aliam in suã possit transformare: quid mirum quod ignis Diuinitatis cũ corpore Saluatoris vnitus, panis substantiã in ipsius corporis substantiã transmutet? nõ tamẽ mutatis externis accidẽtib; sed sub eis, pro vt libuerit, se ipsũ collocando. Nã Diuinus hic ignis vrit q; vult, intacto relicto, q; nõ vult. quẽadmodũ ignis ita se cũ rubo cõiunxit, vt e rubus quidem arderet, nõ tamẽ cõbureretur. Ita Diuinus hic ignis, cũ panis accidẽtib; ita cõiungitur, vt licet substantiã cõsumat, cui illa adhærebãt: illa tamẽ nõ pereãt,

sed

Incarnatio.

a Luc 1. 34.
Lib. 4. fidei
Orthodoxæ
c. 14.

b Psal. 32. 6.

Ignis diuinus.

c Exod. 3. 3.